

Szerkesztői Iroda:

Nagyenyeden

A KIADÓHIVATALBAN

hová

lap szellemi részét illető

közlemények küldendők

Kiadóhivatal:

Wokál János könyvkereskedés

hová

az előfizetések és hirdetések

bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adóznak vissza.

KÖZÉRDEK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:

helyben házhoz hordva vagy

vidékre postán küldve

egész évre 4 frt.

fél évre . . . 2 frt.

negyed évre 1 frt.

Hirdetmények díja:

3 hasábos petit sorért, vagy

ennek helyéért 5 kr.

Bélyegdíjért külön 30 kr.

Nyilttér sora 15 kr.

Népoktatásunk.

(B.) Valóban ritka érdeklődéssel foly a képviselőházi vita a vallás- és közoktatásügyi tárcza felett. Támadás és védelem egyaránt a körül forog: mily eszközökkel, mily rendszerrel s főleg mennyi kiadással lehet legtöbb szolgálatot tenni hazánkban a civilisationnak? Egyik rész, hivatkozva a külföldre, többet: 3—4 annyit kíván áldozni a célra s keserűen emlegeti a tömérdek milliót, mit a katonáskodás évről-évre elnyel minden látható haszon nélkül, — a mi természetes is, mert a hadsereg nem tartozik a termelő intézmények sorába, — másfelől meg hivatkoznak a nem is tagadható eredményekre, miket — bár szűkre szabott áldozatok árán, elértünk s a törekvésre, melylyel közoktatásunk tovább fejlesztése biztosítva van.

Nem lehet tagadni a haladást; de el kell ismernünk — főleg a népoktatásnál, hogy az állam maga sokkal többet áldozhatna s kell is, hogy áldozzon. — Ki látott olyant, hogy az állam az általa segélyezett iskolák költségvetéseit megállapítva, — 20%-ot vonjon le? ki látta, hogy tűzifa, jutalomkönyvek stb. czimén törölje, vagy oly csekélyre szállítsa le a feltétlenül szükséges összegeket, hogy azzal kijönni teljes lehetetlen! Ki helyesketi, hogy létesít pl. Enyedden női ipariskolát s a szükséges felszerelésre nem ad pénzt, úgy hogy a gondnokság kölcsönvett pénzzel szerzi be a nélkülözhetetlen eszközöket. — Ha így tesz az állam, hogyan tegyenek másképen a felekezetek, egyesületek ily példák láttára?!

Igaz az is, hogy az állam által felállított, vagy támogatott intézetek létesítésében kellő tervszerű eljárást nem látunk. Drága épületek, költséges berendezés jut oda, hova nem kell, — a hol a czélt kevesebb áldozattal is el lehetne érni, viszont máshelyt egyesek és testületek csekély erővel rendelkező áldozatkészségét merítik ki. — Vannak vármegyék, a hol derűre-borúra állami

és községi iskolák létesültek, elvéve a felekezetektől — az úgy látszik, könnyen átengedett terhet, — míg más vármegyék éveken át hiába kopogtatnak segélyért a legfontosabb s legexponáltabb szegény községek nyomorusággal küzdő felekezeti iskolája helyére kérve iskolát, mely megfeleljen nevének és hivatásának. Már pedig bizonyos rendszert csakugyan meg kell állapítani, jól megfontolva a helyzetet s a körülményeket országsszerte s azután a helyesnek talált tervet erélyesen keresztül is kell vinni.

Kénytelenek vagyunk a tanítói kar egy része ellen is panaszt emelni. Előre kell azonban becsátanunk, hogy panaszra sokkal kevesebb ok volna, ha a néptanítók javadalmazása tisztességesebb mérvű lenne, ha szigorubb felügyelet alatt állának s ha szellemi fejlődésükre, gyakorlati ismeret szerzésére több alkalom adatnék s ha némelyeket nem felednének úgy ott a falujában, hogy igen sokban valóban a népszinművekből már jól ismert „kánturam“ alakját találja fel az ember, — nem pedig egy hivatásának élő modern néptanítót. Igaz az is, hogy nem lehet mindenki minta-tanító, valamint a papok, tisztviselők, katonák közül sem tekinthető a nagyobb rész minta-papnak, tisztviselőnek, katonának. És mégis — a tanítótól általában véve többet várunk, többet követelünk, — általában többet is elnéznek nekik. Hiszen az ő kezükbe van letéve az évről-évre fejlődő emberiség zsongójének lelki művelése. Ő ad szárnyat az ébredező szellemi erőnek, — ő fejleszti a gyermek lelkének indulatját, szíve vágját, — ő csepegteti belé a kornak megfelelő fejlődés ismeretszerzés iránti törekvést; az ő buzgalma emeli a kised szorgalmát a kellő határokig s igen sokszor az egész életre kihatólag ad irányt. Különösen ott és azoknál fontos a néptanító működése, a hol és a kinnél ő képezi egyedül az ismeretszerzés forrását. — Falukon a papon kívül egyedül a tanító az, ki a földmivesek gyermekeinek mindazt, mit igényeikhez képest tudniok kell, meg tudja

adni. — Ámde éppen ez igényeket kell fokozni. Az egyszerű földmives gyermekének az olvasás-írás- és az elemi számtanon kívül most már többet is kell tudni a gazdaszat, kertészet, házi ipar, a természetrajzi tárgyakból s egyszerű józan esztétől távol lehet tartani a babonás fogalmakat s a fél-szeg nézeteket oly példák feltüntetésével, melyek meggyőzőleg hatnak elméjére és kedélyére.

Bizonyára van elég jó tanító, de még több a rossz modoru, felületes, kényelmeskedő, a gyermekeket magához nem vonzó, a tanulást velök nem kedveltető tanító.

Lehetetlennek tartjuk, hogy a mi vidékünkbeli magyar ember gyermeke oly buta, tanulni nem szerető volna, hogy jó tanító hiába fáradozna vidékéről bár kettőt-hármat reá birni, miszerint eljőjön Enyedre, vagy Fehérvárra a gimnáziumba, vagy egy földmives iskolába. Ugyan kérdezzük meg, hány jó módu földmives gazda hozta el fiát a vinczellér-képezdebe, bárcsak azért is, hogy lásson valamit?

A míg általában jobb példákra nem akadunk, a míg a falusi gyermeknek nincs vágya jobbat, okosabbat látni, megtanulni s azt kis körében meghonosítani, addig mi a statisztikailag kimutatható javulást valódinak nem tekinthetjük, addig még nagyon messze látjuk a czélt, mit el kell érünk s e végből az államnak, felekezeteknek, a társadalomnak, s a néptanítóknak sokat, nagyon sokat kell áldozni, küzdeni, fáradni, hogy magyarországi népe — az igényekhez mérten — kedvező arányban tanul, szellemében hazafias és nemzeti legyen,

Szám 82—1888.

K. Gy.

10,479—1888

alisp. szoboz.

Építési rendtartás

Alsófehérvármegye községeire nézve.
II. Építési szabályok a nagy és kis községekre nézve.
33 §. Tömören összeépített községekben s a szétszórt hegyi községek összeépült részeiben minden új építkezésre, vagy az I. §-ban körülírt főkijavításra építési engedélyt kell kérni a községi előjárásnál, illetőleg a járási főszolgabírónál.

TÁRCZA.

A névtelen leány.

Irta Elekcs László.

Langyos ősi est volt. A nyárfák lombjai, ott az ut mellett, rezdülve suttoztak az elmúlt nyár illatáról, színéről, fénye pompájáról. A kis fecskék üresen hagyták fészkeiket az eszterháj alatt s csicseregő hangjukat kitudja hallgatója-e valaha az a lány, ki a kis földszinti ház ablakából nézi, hogy a nap utolsó sugarai miképp festik aranyszínre a rezgő nyárfák leveleit? . . .

A lehulló sárga falevelekről mohón tanulta betűzni a vén Laposi Sándor leánya a jövő világot, mely félig sejtélem, félig költészet. Sovár lelkének ez volt egyedüli gyönyöre, tápja, mert utálta a köznapi világot otromba ripókeivel, ostoba bókjaival együtt. Őt nem úgy nevelte a vén Laposi, mint más leányt szokták. Az ő élete kopár, meddő vala, hol sem szellő, sem patakmozaj, sem verőfény nem volt, hanem nélkülözés, apai szigor. S mégis ő tudott alkotni ebben a világban is egy új világot, melynek csak szépsége, fénye volt.

Szép volt Melinda. Mozdulata báj, szépsége fenség, két szeme, mint magos fensik kék tava; beszéde, hangja, mint a méltán hívo ezüstharang szólása.

Apja pedig kevés szavu, komor. Kerülte az élöket s azok őt. Gyakran virrasztott fenn, égetve mécsesét, a mindennapi szükös kenyér miatt. Galambosz fejét tenyérébe hajtva ír most is a sárgás papírra . . .

. . . minél több okom lett volna neheztelni öre, annál jobban szerettem; s haragomban melylyel

bűneit ostromtam, szemrehányásaimban, melyekre hátálansága miatt szakadtam, az a mély fájdalom és aggodás hangzott szüntelen, melyet csak a szeretet táplálhat oly erőre s melytől a gyűlölet és közönyös elhiedgedés távol állottak. Az emésztő szenvedély úgy sodort engem is, mint a vihar a fészken ülő kis madarat. A minden rossz ellenége, Isten, nem nézheti ezt tovább. Elég volt ennyi a szenvedéstől, Ida! Gyermekek, a kis Melindát, már tíz év óta nem látta ön. Azóta hasadó rózsá lett belőle. Azt akarja-e, hogy az a gyermek soh' se ismerje meg anyját? Ön kegyetlen, rossz szívű, Ida. Önt a hetediziglen bosszút álló Jehova irtózatosan fogja megbosszulni. Én nem sokáig élek már . . . Vég tusámom vívom a halállal s elszakadó lelkem önt hívja, Ida! Eljőn-e? . . .

Még tovább is folytatná az írást az agg, de a betűk összefolytak szemei előtt, a toll hegyét hiába mártja a tentába, nem boldogul vele. Fülei csengnek, zúgnak, zürzajoz hangok gyötrik az aggot, ott zsong körülötte — mult . . . Galambosz fejét lehajtja a festetlen asztalra. Álmodik.

Ott a virágzó szöke Maros partján, hova bolyongó ösztöne sodorta, hol térdig járt az örömben, mámorban, ott ismerte meg a Melinda anyját, Idát. Futó felhő volt azonban az Ida szerelme, melyet elkap a szél, mint a zörgő harasztot. De az alak körrajza odavésdődött lelkébe. Azt a villámlo szemét, acézhomlokot, nem tudta elfelejteni. Mikor a bűnös szenvedély rabja lett s egy sötét éjjel a kis Melindával elfutott ide a magányba. És azóta az a nő, kinek ő adta lelkét, kinek nevét a hir felkapta, ott ragyog a nagyok között és nem akar róla semmit tudni. De nem ez fáj neki. Ő megérdemelte istentől ezt a büntetést. Annak férje volt, ő volt a csábító. Czudar, aljas tolvaj, ki megrabolja az oltár szentségét. Hanem

Melindáért fáj a lelke. Az ártatlan. Neki nem szabad megtudnia soha, hogy nincs anyja. Pedig Ida nem jön el, hogy leányát bár egyszer is megcsókolja.

A kinos emlékek sulya alatt megújul a fájó, régi seb. Térdei megcsuklanak, feje leesik az asztalról s a földön fekvé álmodik tovább Laposi Sándor.

Késő éjjel ébredt fel onnan. Felszitotta a kemonczében a lángot s a hamvas ösztök fényénél belépett a másik szobába, hol Melinda aludt. Odalépett mellé. Megsimogatta lenháját, suttozva beszélt hozzá: „édes gyermekem, aludj csendesen, virraszon álmod felett anygasereg. Mikor megtérek, anyát hozok neked . . . S azzal nekiindult a sötét éjszakának a városba. Hosszas és fárasztó ut után érkezett oda. Oda lapult az utca szegletéhez. Csillag szemeit odatapasztotta az átelleni ház fényben uszó ablakaira. Ott lakott leányának anyja, férjével Irtási ügyvéddel. Az ügyvéd névpapját ünnepelte az a fényes társaság, kiket az agg Laposi ott látott ellejteni az ablakok megett.

Az aggnak eszébe jutott a mult. Mikor még ő is sötét veres pamlagokkal, sötét alapszínű szőnyegekkel, kifogástalan tisztaságu tükrökkel, fehér márványasztalokkal berendezett szobákban lakott. Mikor még őt is ismerte a társaság.

Eszébe jutottak a felejthetetlen mámoros éjszakák, a friss levegő, melyben virágillat, cigaretté füst s kábitó párfume ók vegyültek. Aztán azok a forró kábitó, juliusi éjszakák, midőn az Irtási ügyvéd ablakából másodmagával bámult ki az elragadó éjszakába. A balzsamos, illatol fűszerezett éjszakába.

Az utcára lehangzó cigányzene, mely „Tous les trois“ dallamát adá vissza, Laposi Sándornak eszébe jut-

34. §. Engedélyezési eljárás.

a) A község belterületén.

A községi előljáró és jegyző, az érdekelt szomszédok értesítése mellett, a helyszínén megjelenve, jegyzőkönyvet vesz fel, melybe — ha a kéréshez nem volt tervrajz mellékelve, az épület hosszát, szelét, magasságát, beosztását a szomszédépületektől való távolságát s a fedélanyság jelzését bejegyzí s ha részletesebb felvilágosítást szükségesnek lát, — vázlatos rajzát is beveszi, — a szomszédok észrevételeinek és véleményének feljegyzése mellett a járási főszolgabírónak engedélyezést végett beterjeszti.

Mindennemű középítkezések pl. templom, iskola, vendéglők, — tűzveszélyes épületek pl. szeszfőzdék, gyárak építési, kőművesek szakértők által készített tervvel felszereltén a járási főszolgabíróhoz nyújtásuk be, — ki a helyszíni szabályszerű tárgyalást, — az ipartörvény szabványainak szemellett tartásával 2. §-ban foglalt utasítás szerint megtartván, az építési engedélyt megadja.

A községi előljáróság az építési engedély megnyerése után, az utca szabályok s építési vonalának szigorú megtartása mellett, az épület helyét a szomszédok meghívása után pontosan kitűzi és az építést kellő figyelemmel kíséri.

b) A község külterületén czéltolt építkezések csak kivételesen engedélyezhetők a j. főszolgabíró által.

Ily kivételt képeznek tagosított határon 12 holdat meghaladó egy tagban levő birtokon emelendő lakházak és gazdasági épületek; külön álló bekerített szőlőkben, gyümölcsösökben építendő nyaralók, őrházak, nagyobb erdőtulajdonosok által szükségelt erdősz lakok, melyek építése a 34. §. 1. pontjában jelzett eljárás alapján eszközölhető.

Az 50 holdnál nagyobb tagosított birtok tulajdonosa, ha szomszédja határáról legalább 50 méter távolságra akar építeni, — ezt a községi előljáróság útján a járási főszolgabírónak egyszerűen bejelenti. Kisebb távolságban szándékolt építkezés végett azonban engedélyt kérni köteles.

35. §. A községi bíró és jegyző díja az építkezési tárgyalásnál.

A községi előljáróság hatósági köréhez tartozó építkezési tárgyalásért a bírót 50 krajczár, a jegyzőt 1 forint díj illeti.

36. §. Az építés véghezvitelére s az építési engedély érvényességi idejére, a pinczék építésére, az alsó padlózatra, nagy tüzvelő épületekre, gazdasági épületek elhelyezésére, padlás-szobákra, kutakra, a díszítésre vonatkozólag az I. részben elősorolt szabályok a községekre nézve is állanak. — A tűzveszélyesség eltávolítása iránti felügyeletre a községi előljáróság van kötelezve, melynek jelentése folytán a járási főszolgabíró a 29. §. szerint intézkedik.

37. §. Építési anyag.

Tömören épített községekben a házak kőből, vagy téglából építendők. — Ha ezen anyagok beszerzése igen drága volna, szabad égetetlen téglából, vert földből, boronából, esetleg fonott sövényből, (mely kívül és belül jól átnyomott agyaggal, földdel beverendő) is megengedhető az építés, úgy azonban, hogy a tűzhely körüli falak s a fedelen kiemelendő kémény szilárd anyagból építendők.

Tűzveszélyes anyagból való, de cseréppel, vagy zindelyvel fedett épületek egymástól legalább 6 méter távolságra legyenek.

tatta az ő vele való első találkozását. Vele, ki két hónap alatt életéből harmincz évet rabolt el, ki vagyonát alkásta, gyermekének életet adott . . . Szemei lázasan csillogtak, kezével utána dobolta a házfalán az ütemeket, míg az el nem hangzott s nem állott előtte a rideg való. Szíve elszorult, lélekzete egy percze megállott. Feje szédülni kezdett. Gépiesen kezdett a kivilágított ház felé lépni. Reszkető kezével kivette kopott mellényéből a megírott levelet s oda adta azt egy ott ácsorgó inasnak, hogy vigye fel urasszonyának. Nagyon sürgős. Utolsó forintját adta oda az inasnak. Ő maga pedig meghúzódott a lépcsőfeljárát egy sötét zugába. Nézte a futó szőnyeg cifraszágait s úgy várta az izenetet.

Láposi Sándor levele már ott volt az Irtási Elemérné kezébe. Ida szemei felvillantak, ajkai megrezdültek az ismerős sorok láttára. Kétségbe esett. A zene, a vig kedélyű társaság csak fokozták ijedelmét s úgy érezte, mintha az egész társaság szegényéről beszélne, melyet olyan jól eltemetve szeretett tudni.

Felkelt a pamlagról. Nyugodt arczeval, hideg szavakkal mondá az inasnak, hogy a levél küldőjét vezesse fel az erkélyre s azzal emelt fövel, szilárd léptekkel ment ki az erkélyre.

Láposi Sándor már ott várt reá egy karosszékekben, meroven nézve maga elé. Megrezdült, mikor Ida lépett elébe ezzel a szóval: „Mit akarsz? El akarsz veszíteni egészen? Nem elég, hogy szegénybe hoztál? Eredj haza. Mig élsz; gondoskodjál gyermekünkről s ha megtalálasz halni, zárdába küldöm. Mi sorsa is lenne egy ifju leánynak ebben a világban, kinek apja nem adott nevet s kit anyja nem fogadhat házához? Szerettem Melindát, nekem fáj legjobban, hogy nem láthatom . . .

Az öreg csendesen himbálta magát a karosszékekben,

Oly havasi községekben, hol téglá nem kapható, kivételesen megengedhető, hogy a tűzhely körüli fal jól betapasztott fából s a kürtök betapasztott fonásból, vagy deszkából készítsenek.

38. §. Falvastagság.

A kő és vertfalak legalább 50 cm., a téglafalak legalább 30 cm. vastagok legyenek. Az alapfal ezeknél legalább 10 cm.-rel legyen vastagabb. A közfalak a kő- és vertfalu házakban 30 cm. vastagok lehetnek, esetleg rámbába rakott fal (Riegel wand) is alkalmazható.

39. §. A felső padlás

lehet akár csapos, akár mestergerendából, mely deszkával borítandó; a hju padlás téglával rakandó ki, vagy legalább 8—10 cm. agyag tapasszal borítandó.

40. §. Fedélzet.

Verespatak, Zalathna, Tövis, alvincz. Magyarigen, Balászfalva, Marosujvár községekben csak cserép, zindely, vagy szisadeszka-fedélet szabad alkalmazni. A többi községekben, ha az építő ily anyaggal nem rendelkezik, szalma-, vagy nád fedél alkalmazható, úgy azonban, hogy az ily épületek lehetőleg 10 méter távolságra legyenek egymástól.

41. §. A szobák, ajtók, ablakok méretei. Ujonnan építendő lakházaknál a szobák magassága legalább 2 mtr. 50 cm., az ablakok kinyithatók, legalább 60 cm. magasak és 45 cm. szélesek legyenek, az ajtók legalább 1 méter 80 cm. magasra és 1 méter szélesre csinálendók.

42. §. Gazdasági épületek, istállók. Lehető szilárd anyagból, jól betapasztott padlással készitendők, — legalább 10 méter távolra a lakháztól.

43. §. Árnyékszekék.

Oda kell hatni, hogy minden házcél rendes árnyékszekék legyen oly módon építve, hogy az őrülék ki ne folyjon s a szomszédoknak alkalmatlanságot ne okozzon.

44. §. Az udvar.

Az udvar rendszeren bekerítendő, tisztán tartandó, — ganédomb, trágya lefolyások állandó ganégödörbe vezetendők.

45. §. Kerítések.

A községi előljárók kötelesek figyelemmel lenni arra, hogy midőn a kerítések megnyitátnak vagy ujak készitettnek; — köztetekből, utcákból foglalás ne történjék s a kerítéseken kívül engedély nélkül a telek tulajdonosok fát ne ültessenek, nehogy ily uton idővel a beültetett helyet magukénak tulajdonítsák. A kertelések az utca felől lehetőleg deszkából készitendők; szalmából, gazból készült kerítéseket a helység belterületén tűrni nem szabad.

46. §. Kovácsmühelyek.

Ujból építendő kovácsmühelyek téglából, vagy vályogból, cserép vagy deszka fedéllel emelendők a nagy-községekben; — kis-községben pedig, ha ily módon nem építhetők, — lak-és gazdasági épületektől legalább 20 méter távolságra helyezendők.

47. §. Szabályozási vonal.

A járási főszolgabíró a község képviselőtársulatának közben jöttével köteles gondoskodni, hogy a nagy és tömören épült kis községekben a viszonyoknak megfelelő terek és legalább 10 méter szélességű, kellő vízvezetéssel ellátott rendszeren gondozott főbb utcák legyenek, — melyek vonala az építkezések alkalmával pontosan figyelemben tartandó. Az ily tereket és utakat, ha elég szélességgel bírnak, a talajnak megfelelő fákkal kell beültetni. Az ily

míg a nő beszélt. Mikor elvégezte, kezével megfogta a a nő kezét s azt mondá: „Nem, Ida. En többé nem fogom látni Melindát. Eleget éltem. Az a leány tizenhét éves, annak anyja kell s nem pedig egy tehetetlen agg gondozása. Te mégy el helyettem, én pedig itt maradok.“ „Szerencsétlen! mit akarsz tenni?“

„Nem sokat. Látod ezt az üveget. Opium van benne. Azzal éltem mindig. Most többet veszek magamhoz . . . s mielőtt a nő megakadályozhatta volna, felhajtotta az üveg tartalmát . . . Menj, Ida. Vár Melinda!“

Irtási Elemérné ő nagyságát hiába várta vissza a társaság. Azt a lábainál fekvő halott elűzte az éjbe gyermekét keresni, ki egyedül állott a világban. Mit is keresne ő abban a társaságban, hol megtudnák, hogy ő — becestelen?

Mint a vad, mikor a vadász esője durran s a halálós őn összehorzoslja testét, úgy futott Ida a helytől. Megszédülve, zihálva, kábultan. Tötövázva, inogva haladt a homályban, a sötét éj nyomja, feljajdulna, de nincs hangja. Úgy érkezik a nyárfás melletti lakáshoz. Ott lakik egyetlen büne, szerelme, kivel lefogja élni az életet. Berohan a szobába, a hold odaveti fényét a patyolatpárnákra, de az egy üres, a szép szobor hiányzik belőle. Melinda nincs sehol. Az ágy előtti kisasztalon egy fehér lapon kuszált vonások, melyeken meglátszik a sírás nyoma. A zavaros sorok azt mondják Idának, hogy Melinda boldog, mert egy ifju csak azt leste, hogy Láposi mikor megy el hazulról s magával vitte. Bocssáson meg apja.

Idát a második lövés halálosan találta. Szilaj szökéssel szakította fel az ónos, keskeny ablakot. Elnyújtott hangon, melytől a ház megrezketett, kiáltott be a sívár sötét éjszakába: adjátok vissza leányomat! Adjátok vissza! . . .

utakon átvezető hidak úgy építendők, hogy a vízleflyás akadálytalanul történjen.

48. §. Büntetések.

Az ezen szabályrendelet határozmányai ellen vétők, vagy cselekvők rendőri kihágást követnek el s mennyiben nem az 1879. évi XL. t. cz. 117., 119., 141-ik §§-ai alapján büntetendők 1 frttól 50 früg terjedő pénzbüntetéssel, behajthatlanság esetében 6 órától 5 napig terjedhető elzárással, ismétlés esetében, vagy súlyosabb beszámítás alá tartozó körülmények között pedig mindkét büntetésnem együttes alkalmazásával fognak büntettetni.

49. §. Rendőri kihágások elbírálásánál elsőfokban nagy és kis községek területén az illető járás főszolgabírája, rendezett tanácsu városokban ellenben a városi rendőrkapitány, vagy a városi tanács által e részben megbízott városi tisztviselő, másodfokban a vármegye alispánja, harmadfokban pedig a m. kir. belügyminiszterium bíraskodik.

Tisztán építkezési ügyekben nagy és kis községek területén szintén az illető járás főszolgabírája, rendezett tanácsu városokban a városi tanács, másodfokban szintén a vármegye alispánja, harmadfokban azonban a vármegye közigazgatási bizottsága intézkedik és jár el.

50. §. 1879. évi XL. t. cz. 117., 119., 141 ik §§-ai alapján a kiszabott pénzbüntetésekbe befolyt összegek az 1887. évi VIII. t. cz. 2. §-ban jelzett czélokra, a szabályrendelet alapján kiszabottak ellenben, Gyulafehérvár rendezett tanácsu várost kivéve, hol városi kórházalapra fordítandók, a vármegye közkórház alapjának gyarapítására szolgálnak.

Kelt Alsófehérvármegye törvényhatósági bizottságának Nagyenyeden, 1888. évi október hó 4-én tartott közgyűléséből.

Kiadta:

Török Bertalan s. k.

főjegyző.

Magyar királyi belügyminiszter.
26703. szám.

Ezen szabályrendeletet, az 1879. évi XL. t. cz. 5. §-a alapján ezennel megerősitem.

Budapesten, 1889. évi ápril hó 24-én

a miniszter helyett:

Beniczky s. k.

államtitkár.

„Tíz leány és egy férj sem“.

Operette I felvonásban Souppéttól.

— A műkedvelő társulat előadása május 19. —

Nem tudom Souppének hányadik operetteje lehetett e mulatságos kis dalmű, arról sem hallottam, hogy könnyen irta-e meg dallamait s vidám áriáit, de az bizonyos, hogy a nagyenyedi műkedvelő társulat hosszú fennállása alatt előadott 45 darab között ez az első ily nemű kísérlet s hogy az megtörténhetett, ehhezannyi szerencsés körülmény összetalálkozása kellett, a mennyi szükséges ahhoz, miszerint mindaz meg legyen, a mi eddig hiányzott — sőt még ennél több is.

Mert az igaz, hogy jó énekesekben és énekesnőkben soha se szükkölködött a mi városkánk. Karmester is csak volt, még zenekar is akadott volna, — csak hogy ilyen 11 kedves ifju hölgy, — ily készségesen éneklő férfiak, ily fíradhatatlan s türelemben páratlan karmester, mint Borsay Samu és ilyen kitűnő tagokból álló zenekar, mint dr. Farnos Dezső elnöklete alatt az „önkéntes tüzoltó egylet vonós zenekara“, egyszerre és egy időben bizony soha se volt. — Beismeri ezt velem együtt a nagy közönség és még inkább dr. Bocz József igazgató ur is, ki a próbák folyton fokozódó sikere által buzdíttatva, végül annyira lelkesedett, hogy komoly filozofus létére képes volt megelégedésül egy csinos kis balletet tanítani be s ezzel is emelni az előadás sikerét.

Minden szerencsés körülmény daczára, — a mint végül szépen kiderült, — mindnyájunkban volt egy kis félsz. — Pedig hogy biztattuk egymást s különösen a közreműködőket, kik valóban példászerű kitartással tanulták a nem épen könnyű dallamokat. — Ha valamelyik kissé berekedett, náthája volt, vagy épen a toroka fájult meg (mindazáltal a próbáról el nem maradt volna!) már a meghiusulás feletti rémület környezkedett. És a mikor eljött a szólómunka ideje s tudtuk azt, hogy Miriszló híres szólója derék Kakasfiának égető gondját képezi, tisztára vettük, hogy Pongrácz, Szervác, Bonifác időnapelött a mi reményeink virágát forrassa le. No de megjött Solymosi Elek is, tiszta dolog, hogy épen jókor jött. Nemcsak azért, mert jó színész, hanem, mert szeret minket, — beállott főrendezőnek s mindennap kitálalt valami ügyes dolgot, amivel persze emelte a jókedvet. Végül, miután már csakugyan nem bukhatott meg a kísérlet, — ezermester főszabászunk Dr. Boczné ő nsága műértő vezetése alatt elkészültek a piros sapkák, zubbonyok s a különböző jelmezek, be lett szervezve 10 darab puská s ki lett mondva visszavonhatlanul, hogy az előadás május 19-én lesz.

Minden jegy elkel. Kedves és ennek daczára ritkán látott vidéki vendégeink mellett ott volt városunk színeseje. — Eu egy szögletbe sorultam s hiába akartam volna a jó sört s a hűsítő fagyaltot oda künn megkö-

tolni, — elég lehet választani benn maradt látogatóknak be batorítsanak, b Végre egy virágcsokrokot hattuk a zenek szik, a függöny „Madame d'Ar tünk egy kedv egy függöny s megijesztett, b hitte, — mig rémülete alapt de tiszta hang kellő arcz és mai felleptéve geinek.

Tíz perc tányra. Hova t telligens, kép egylet vonós z fog működni l ez ifju egylet zajos taps úd nos Árpádnét ka az első Sz (persze quond hasonlítás ne kének lett ell játékban nehe birhatjuk, ha hozását mege szép éneküke képesek lesz Lassank itt csak mi f megy és bará Páris — Szék kötelességük bátrabbak Al Papp Oczézi dalt. — Lim Török Gyöng Klára, ki egy ka — Borsay Taps, éljenze melyet az ig Igen jól néz Giletta, — I Protiosa — ra. — Végül Boez Irma. I játszó el az Szóval volt, s feljoge nyúnek tetsz nehéz áttérni előadására is, együtt működ

Teké Az alsó magyarigenb Magyarigenb teljes számba barát. A győ nyilvános tan tant. Ezután bezeddél a bírálata, me tatott A győ fehérvári izr értekezéséne Birálatra kia Ozsváth Ján Ismertette i Könyv a nép számára írott tankönyvekü Ismert A jövő tartjuk, mely Balogh Fere által tartand Vajha alkalomra! Rövid

A tövi mulatságot (tek szerkes következőkbe Az ün este 8—9 ó valaki első csodálkozást vendégekné a nyári mul el nem mu Egyét sedni kezdé dott a mul Közbe iparkodtak is, mi láts különhangz

Megjelent új könyvek, kaphatók
WOKÁL JÁNOS

könyvkereskedésében
Nagyenyeden:

Gróf Széchenyi István levelei. A magyar tud. akadémia megbízásából összegyűjtötte: Majláth Béla. I. kötet, ára 4 frt.

Gróf Széchenyi István közéletének három utolsó éve 1846—1848. Kovács Lajostól, a két kötet ára 4 frt.

Arany János levelezése író-barátaival. I. kötet 3 frt 60 kr.

Benvenuto Cellini önéletírása, olaszból fordította Bianchi, Camerini, Goethe és mások kiadásai után bevezetéssel és jegyzetekkel ellátta Szana Tamás, 1-ső füzet, ára 40 kr.

A lélekidomár, regény, írta Jókai Mór. Öt kötet ára 6 frt.

Erdőzugás, költemények, írta Bartók Lajos, ára 1 frt 50 kr.

Jó kedvemből, humoros elbeszélések és életképek, írta Kiséri Péter Dénes, ára 1 frt 20 kr.

Vegyes párok, színmű, írta Dóczy Lajos, ára 1 frt 80 kr.

Műkedvelők színháza. Szerkesztette Adorján Sándor. Előszóval ellátta Paulay Ede, ára 1 frt 50 kr.

Apró humoros elbeszélések és rajzok, átdolgozta Jeszenák Rafael, ára 60 kr.

Bölcs Salamon. Bibliai dráma 4 felvonásban. Írta Szász Károly, ára 1 frt 20 kr.

A belgyógyászat tankönyve orvosnövények és gyakorló orvosok számára. Írta Dr. Purjesz Zsigmond, második átnézett és javított kiadás, a szöveg közé nyomott számos ábrával; ára a két kötetnek 12 frt.

Az ipari növények kézikönyve. Írta dr. Rodiczky Jenő, 1 kötet, számos a szöveg közé illesztett ábrával, ára 2 frt.

A társországok közjogi viszonya a magyar államhoz, írta B. Jeszenszky Béla, ára 1 forint.

A magyar nemzet története. Polgári és felsőbb leányiskolák számára, írta Sebestyén Gyula, ára 1 frt.

Világtörténelem a polgári fiúiskolák számára írta Kozma Gyula, ára 1 frt 40 kr.

Fizika, polgári és középkereskedelmi iskolák, valamint tanítóképző intézetek számára, írta Dr. Kovács János, 203 rajzzal, ára 1 forint 40 krajczár.

Magán-Egészségtan. (Diätetika) vezérfonal felsőbb leányiskolák, polgári leányiskolák és tanító-nő-képzők számára, írta Dr. Balogh Tihamér, ára 1 forint.

Magyarország emléknapi ezeréves történetében; szerző Kerékgyártó Árpád. Az egész mű 23 füzetben jelenik meg; ára egy füzetnek 25 kr.

Igazságügyi rendeletek 1887. és 1888. Ára 60 krajczár.

A magyar néptanító anyagi helyzete, írta Ember János, második kiadás, ára 50 kr.

A sertés orbáncz és annak eltávolítása, állatorvosok, gazdák, állatorvosi és gazdasági tanintézeti hallgatók számára írta Rákos Béla, ára 60 kr.

1889. IX. törvényczikk a nyeremény-kölcsönkötvények és az igérvényjegyek forgalma tárgyában a végrehajtási rendellel, jegyzetekkel és magyarázatokkal, ára 20 kr.

Sz. 1—1889.
b. mb.

Arverési hirdemény.

Az alólírt kir. közjegyző, mint bírói megbízott közzé teszi, miszerint vagyon bukott N urid-sán Mihályné Kasza Anna nagyenyedi kereskedő csödtömegéhez tartozó a csödteltár 619—649. 651—659. 661—667. 670—674. 677—701. 703—723. folyó szám alatt részletezett könnlevő cselekvő követelések illetve még törlesztetlen részletek a gyulafehérvári kir. törvényszék.

Sz. 393—1889.
tkvi.

Arverési hirdemény.

A megyesi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság részéről közzé teszi, miszerint Oltean Vazul ügyvéd által képviselt Uilakan Sándor végrehajtónak Gróf Georg végrehajtást szenvedett ellen 500 frt tőke, 10 frt 80 kr eddigi és 9 frt s az ezután költés behajtása iránti vég. 60 kr ezen követelést megállapított költség ügyben az erzsébetvárosi kir. törvényszék területén levő Kisselyk község 463. sz. tjkben A+ 1—13. rendszám alatt Gróf Georg nőlen nagykoru tulajdonul felvett összesen 159 frta becsült ingatlanokra, valamint a kisselyki 815. sz. tjkben A+ 1. rsz. alatt Gróf Georg tulajdonul felvett 174 frta becsült ingatlanságra az arverezés elrendeltetik és annak megtartására határidőül 1889. évi június hó 4-én d. e. 10 órája Kisselyk községbe kitűztetik.

Kikiáltási ár a kisselyki 463. sz. tjkben A+ 1. rsz. ingatlan után 9 frt, — a 2. rsz. után 33 frt, — a 3. rsz. után 2 frt, — a 4. rsz. után 5 frt, — a 5. rsz. után 10 frt, — a 6. rsz. után 2 frt, — a 7. rsz. után 44 frt, — a 8. rsz. után 21 frt, — a 9. rsz. után 3 frt, — a 10. rsz. után 8 frt, — a 11. rsz. után 16 frt, — a 12. rsz. után 5 frt, — az A+ 13. rsz. után 6 frt, — a kisselyki 815. sz. tjkben A+ 1. rsz. alatti kert és ház után 174 frtban ezen megállapított becsár, azonban az eladás becsárán alul is megtörténni fog.

Arverezni kívánók — végrehajtó kivételével — tartoznak az egyenként kikiáltandó ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy ovadékképes papírban a kikiáltott kezéhez bányapénzüli letenni, avagy annak a bíróságnál bírói felében történt előleges elhelyezéséről kiállított letéti elismerényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételárát két egyenlő részletben és pedig az első az arverés jogereje emelkedésétől számított 15 nap, a második ugyanazon naptól számított 30 nap alatt az arverés napjától járó 6% kamattal az erzsébetvárosi kir. adó, mint letéti pénzár-nálá letétek kezeléséről 1881. évi 39425. sz. a kiadott igazságügyi miniszteri rendeletben meghatározott módon befizetni. A bányapénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Medgyes, 1889. évi február hó 14-én.
A kir. járásbíró, mint tkvi hatóság.
Dr. Elger,
kir. aljárásbíró.

mint csödtörvényszék 1889. évi 1574. számú végzése folytán a folyó évi május hó 29-ik napján (szerdán) d. e. 9. órakor az alólírt kir. közjegyző irodájában megtartandó közarverésen azonnali készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek eladatni fognak.

A közelebbi feltételek s a csödteltár vonatkozó tételei az alólírt kir. közjegyző irodájában betekinthezők.

Kelt Nagyenyeden, 1889. május hó 19-én.
Folyovich Sándor,
kir. közjegyző.

Magyar gőzcséplőkészletek.

Előállítja, pontosan és olcsón szállítja az

Első magyar gazdasági gépgyár

részvénytársulat elölött

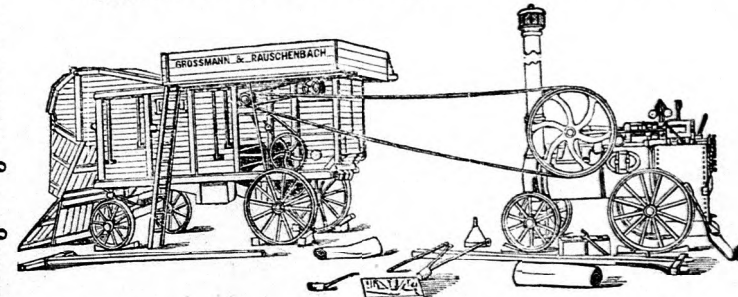
GROSSMANN és RAUSCHENBACH

Gyár: Külső vaczi-út 7 BUDAPEST az osztr.-magy. államvasp. indóházának megérk. kapujától 10 percznyi távolságra.

Különlegesség:

szab. szeges rendszerű gőzcséplőgépek
legújabb szerkezetben, legpontosabb kivitelben

Teljes jótállás.

Legújabb rendszerű berendezés.

3 1/2, 4 és (új) 6 lóerejű mozgonyokhoz és mozgonyokkal
Szénfűtésnél kell 200—250 300—350 ko. szén (fa aránylag) 14 óra a Szalmafűtésnél kell 5—7 5—7 kéve szalma 100 kicséplést kévéénél Cséplési képesség 5—7000 7—10000 közép nagyságu kéve 14 óra alatt a magoknak legelőkeltebb kicséplése, kiűnő tisztítása és osztályozása mellett.

Verőléczes gőzcséplőgépek vaskerettel
6, 8 s 10 lóerejű fa-, szén- és szalmafűtési mozgonyokhoz s mozgonyokkal

Első magyar gazdasági gépgyár

részvénytársulat elölött

GROSSMANN és RAUSCHENBACH

Kizárólag hazai gyártmányok.

legkitűnőbb szer minden rovar ellen,
feltűnő gyorsan és biztosan pusztítja el a házi bogarakat.

Tökéletesen elpusztítja a poloskát és bolhát.

— A konyhákat kitisztítja a svábbogaraktól. —

Elpusztítja a mojakat.

— Megment a kellemetlen legyeketől. —

A házi állatokat, virágokat és növényeket megmenti a bogaraktól.

— A főtökéletesen megtisztítja a tetűktől. —

Tessék figyelemmel lenni, hogy eredeti „Zacherlin-Specialitas“ csak eredeti Zacherl J.

Bécsben I. Golschmiedgasse Nro 2.

Raktárak:

Nagyenyeden: Winkler János urnál.	Gy.-Fehérvártt: Mihelyes Zsigmond urnál.
„ Czirner J. József „	„ Jakabfy Albert „
„ Bisztritsány Lajos „	„ Fröhlich Gyula „
Balázsfalván: Sinberger Salamon urnál.	„ „
„ Heiszkovits Leopold „	Tövisen: Slafkovich Jácint „

A raktároknál az „eredeti Zacherlin Persa“ falragaszok vannak kifüggesztve.

4—10